

Het Tips & Advies Ondernemershandboek

6.2. Herinvesteringsreserve

Deze reserve dient ter voorkoming van afrekening over de boekwinst op verkochte bedrijfsmiddelen als de opbrengst wordt geïnvesteerd. Boekwinsten op bedrijfsmiddelen kunnen hierdoor onmiddellijk worden afgeboekt op vervangende bedrijfsmiddelen die reeds zijn aangeschaft of binnen hetzelfde boekjaar zijn aangeschaft. De herinvesteringsreserve geldt ook voor bedrijfsmiddelen die binnen de onderneming zijn voortgebracht. De herinvesteringsreserve kan ook worden toegepast indien men als ondernemer herinvesteert in zaken die economisch niet dezelfde functie vervullen. Dit is echter alleen het geval indien duurzame bedrijfsmiddelen (bedrijfsmiddelen die niet worden afgeschreven of die een afschrijvingsduur kennen van langer dan tien jaar) worden vervangen door niet-duurzame bedrijfsmiddelen (bedrijfsmiddelen die een afschrijvingsduur van tien jaar of korter hebben).

Te denken valt aan de vervanging van een vrachtwagen door een computer.

Herinvesteren over de ondernemingsgrens

Onder bepaalde voorwaarden kan een ondernemer op verzoek ook gebruikmaken van de herinvesteringsreserve bij het volledig staken van zijn onderneming, waarbij deze ondernemer herinvesteert in een andere (bestaande of nieuwe) onderneming van de ondernemer in kwestie. Dit wordt ook wel toepassing van de HIR over de ondernemingsgrens genoemd. Het gebruikmaken van de HIR over de ondernemingsgrens is in de jaren tot 2024 niet mogelijk bij een gedeeltelijke staking van een onderneming. Hierdoor kan een herinvesteringsreserve die de ondernemer in de ene onderneming vormt, niet gebruikt worden voor een herinvestering in een andere onderneming (van dezelfde ondernemer).

Vanaf 2024 is het voor een IB-ondernemer wel mogelijk om de HIR toe te passen over de ondernemingsgrens bij een gedeeltelijke staking van zijn onderneming wanneer dit het gevolg is van overheidsingrijpen.

6.2.1. Boekwaarde-eis

De boekwaarde van het vervangende bedrijfsmiddel mag na afboeking van de herinvesteringsreserve niet lager zijn dan de boekwaarde van het te vervangen bedrijfsmiddel. Deze eis kan tot gevolg hebben dat over een deel van of zelfs over de gehele boekwinst belasting is verschuldigd. Dit doet zich voor als het vervangende bedrijfsmiddel goedkoper is dan het vervangen bedrijfsmiddel en/of bij verkleining van de capaciteit.

Voorbeeld

Een ondernemingspand met een boekwaarde van € 2.500.000 wordt verkocht voor € 3.000.000. Er wordt een herinvesteringsreserve van € 500.000 gevormd. Het pand wordt vervangen door een pand met een kostprijs van € 2.500.000. De herinvesteringsreserve kan nu niet worden benut, omdat de kostprijs van het vervangende pand gelijk is aan de boekwaarde van het oude pand.

Als een herinvestering als gevolg van de boekwaarde-eis niet volledig kan worden benut, kan wel afboeking plaatsvinden op andere (toekomstige) kort-afschrijfbaar investeringen.

6.2.2. Driejaarstermijn

Een herinvesteringsreserve kan worden benut in het jaar van verkoop van het bedrijfsmiddel en in de drie jaren die daarop volgen. De driejaarsperiode betreft drie kalenderjaren na het jaar van vervreemding, hetgeen in de praktijk betekent dat de reserve bijna vier jaar kan bestaan.

Wordt de herinvesteringsreserve niet binnen de driejaarsperiode benut, dan moet de reserve worden toegevoegd aan de winst van het derde jaar dat volgt op het jaar van vorming. Verder moet de reserve natuurlijk worden opgeheven als er geen voornemen tot herinvestering bestaat.